

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 23ΗΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1992

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΣΕΙΣΜΟΛΟΓΙΑ.— ’Ανεξάρτηση ἔνδειξη γιὰ διαφορετικὴ προέλευση τοῦ πεδίου τάσεων σὲ περιοχὲς πέρα ἀπὸ τὴ μετωπικὴ ζώνη καταδύσεως τῆς ’Αφρικανικῆς Πλάκας, ὑπὸ τοῦ ’Ακαδημαϊκοῦ κ. ’Αγγέλου Γ. Γαλανοπούλου*.

Σὲ προηγούμενη ἐργασίᾳ (Galanopoulos, 1986) ἔξετάζοντες τὴν «Διαφορὰ στὸν τρόπο μεταβάσεως ἀπὸ τὴν εὔθραυστο στὴν εὐήλατο παραμόρφωση στὸ βόρειο καὶ νότιο ἥμισυ τοῦ ’Ελληνικοῦ Χῶρου», εἶχε διαπιστωθεῖ ὅτι «Τὸ σεισμικὸ δυναμικό, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ δεδομένα τῆς περιόδου 1971-1983, εἶναι σχετικῶς μεγαλύτερο στὸ βόρειο ἥμισυ τοῦ ’Ελληνικοῦ χῶρου (56% σὲ σεισμοὺς μεγέθους $4\frac{1}{2}$ καὶ ἄνω, καὶ 74% σὲ σεισμικὴ ἐνέργεια ποὺ παρατηρεῖται στὸν εὐρύτερο χῶρο)». εἶχε δὲ διαπιστωθεῖ ἡ ἀποψὴ ὅτι «ἐὰν τὸ χρησιμοποιηθὲν δεῖγμα εἴναι ἀντιπροσωπευτικὸ τοῦ σεισμικοῦ καθεστῶτος ποὺ ἐπικρατεῖ στὸν εὐρύτερο ’Ελληνικὸ χῶρο, τὸ καθεστῶτος αὐτὸ δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν εἰκαζόμενη προέλευση τοῦ πεδίου τῶν ἀσκουμένων τάσεων ἀπὸ τὴν σύγκλιση καὶ σύγκρουση τῶν πλακῶν Εὐκρασίας καὶ ’Αφρικῆς».

Σὲ πρόσφατη ἐργασίᾳ (Γαλανόπουλος, 1991), ὑπολογίσαμε τὸ σεισμικὸ δυναμικὸ ἀπὸ τὸ εῦρος τοῦ χρόνου ἀναμονῆς τῶν καταστρεπτικῶν σεισμῶν μεγέθους 7 καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ μεγίστου πρὸς τὸν μέσο χρόνο ἀναμονῆς των, σὲ περιοχὲς ἵσης ἐκτάσεως ($2^{\circ} \times 2^{\circ}$) ’Αττικῆς καὶ Κᾶ. Οἱ περιοχὲς αὐτὲς εἶναι στὰ ἄκρα τοῦ ’Ελληνικοῦ ἡφαιστειακοῦ τόξου, στὰ βορειότερα κράσπεδα τῆς ζώνης Benioff, ποὺ διαγράφει τὰ ὄρια τῆς βυθιζόμενης πλάκας καὶ ὅπου παρατηρεῖται συγκέντρωση τῶν σεισμῶν μεγαλύτερου βάθους στὸν ’Ελληνικὸ χῶρο. Τὸ δυναμικό

* A. G. GALANOPPOULOS, Independent evidence for different origin of the stress field in areas beyond reach of the underthrusting forefront of the African Plate.

τῶν περιοχῶν αὐτῶν (312/53 καὶ 215/33) εύρεθηκε νὰ εἶναι περίπου ἀντιστρόφως ἀνάλογο πρὸς τὴν ἀπόστασή των ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ τάφρο (περίπου 250 km καὶ 200 km, ἀντιστοίχως).

Στὴν παρούσα ἐργασία ὑπολογίζεται μὲ τὴν ἵδια μέθοδο γιὰ τρεῖς περιοχὲς Ἰσης ἐκτάσεως ($2^{\circ} \times 2^{\circ}$), στὸ βόρειο ἥμισυ τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου, τῶν ὄποιων τὰ κέντρα ($39^{\circ}\text{N}27^{\circ}\text{E}$, $40^{\circ}\text{N}25^{\circ}\text{E}$ καὶ $41^{\circ}\text{N}23^{\circ}\text{E}$) ἀπέχουν περίπου τὸ ἵδιο ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ τάφρο ποὺ θεωρεῖται ὡς ζώνη ἐπαφῆς Εὐρασίας καὶ Ἀφρικῆς. Ἡ πρώτη ἀνήκει στὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Θεσσαλονίκης ($40^{\circ}\text{N}42^{\circ}$, $22^{\circ}\text{E}24^{\circ}$). Ἡ δεύτερη ἐπικεντρώνεται στὴν περιοχὴ τῆς τάφρου τοῦ Βορείου Αἰγαίου ($39^{\circ}\text{N}41^{\circ}$, $24^{\circ}\text{E}26^{\circ}$), προέκταση τῆς τάφρου τοῦ Σαρός (Saros Graben). Καὶ ἡ τρίτη περιλαμβάνει τὴν εὐρύτερη περιοχὴ τῶν ἀνατολικῶν Σποράδων ($38^{\circ}\text{N}40^{\circ}$, $26^{\circ}\text{E}28^{\circ}$).

Οπως καὶ στὴν περίπτωση τῆς Κρήτης, τὸ σεισμικὸ δυναμικὸ ὑπολογίσθηκε ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς μεγέθους $5^{1/2}$ καὶ ἐπάνω γιὰ τὴν περίοδο 1958-1987 γιὰ τὴν πρώτη καὶ τρίτη περιοχὴ. Λόγω, ὅμως, τοῦ σεισμικοῦ παραξενοῦσμοῦ στὴν περιοχὴ τῆς τάφρου τοῦ Βορείου Αἰγαίου καὶ τῆς χρονικῆς συγκέντρωσης τεσσάρων σεισμῶν μεγέθους Ms ≥ 7 στὴν περίοδο 1968-1983, ὡς καὶ τῶν μεγάλων διαστημάτων σεισμικῆς ἡρεμίας ποὺ φαίνεται νὰ παρατηροῦνται στὴν περιοχὴ αὐτῇ, τὸ σεισμικὸ δυναμικὸ ὑπολογίσθηκε γιὰ τὴν δεύτερη περιοχὴ ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς μεγέθους $5^{1/2}$ καὶ ἐπάνω σὲ ἐλαφρῶς μεγαλύτερη περίοδο: 1954-1987. Οἱ παράμετροι τῶν σεισμῶν ποὺ ἀναφέρονται στοὺς πίνακες 1, 2 καὶ 3 ἔχουν ὑπολογιστεῖ μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἀναφέρεται στὴν προηγούμενη ἐργασία (Γαλανόπουλος, 1991).

Ἡ παρούσα ἐργασία σκοπὸν ἔχει νὰ ἔξετάσει ἐὰν τὸ πεδίο τῶν τάσεων ποὺ δρᾶ στὸ βόρειο ἥμισυ τοῦ εὐρύτερου Ἑλληνικοῦ χώρου προέρχεται ἀπὸ τὴν σύγκρουση τῶν πλακῶν Εὐρασίας καὶ Ἀφρικῆς. Ἔὰν συμβαίνει αὐτό, πρέπει τὸ σεισμικὸ δυναμικὸ περιοχῶν περίπου Ἰσων καὶ στὴν ἵδια περίπου ἀπόσταση ἀπὸ τὴν ζώνη ἐπαφῆς τῶν συγκρουομένων πλακῶν νὰ εἶναι περίπου Ἰσο καὶ αἰσθητῶς μικρότερο ἀπὸ αὐτὸ περιοχῶν Ἰσης ἐκτάσεως κατὰ μῆκος τῆς Ἑλληνικῆς τάφρου.

Στὸν σεισμικὸ χάρτη ποὺ παρατίθεται (βλ. Εἰκ. 1) σημειώνονται ὑπὸ μορφὴν οἰλάσματος δέ μέγιστος καὶ μέσος χρόνος ἀναμονῆς σεισμῶν μεγέθους Ms ≥ 7 στὶς περιοχὲς ποὺ ἀναφέραμε, καὶ ἐπιπρόσθετα σὲ τέσσερες περιοχὲς κατὰ μῆκος τοῦ Τριτογενοῦς ἴζηματογενοῦς τόξου, ὡς καὶ δύο στὸ ἐσωτερικὸ αὐτοῦ. Στὴν κάτω ἀριστερὴ γωνιὰ κάθε σεισμικῆς πηγῆς σημειώνεται τὸ μέγιστο ἐτήσιο μέγεθος σεισμοῦ ποὺ δύναται νὰ παράγεται σ' αὐτή, καὶ στὴν ἄνω δεξιὰ γωνιὰ ἡ ἐλαχίστη ἐτήσια συσσώρευση δυναμικῆς ἐνέργειας, ἐκπεφρασμένη σὲ Ἰσοδύναμο ἐτήσιο μέγεθος σεισμοῦ.

Ἐὰν τὸ χρησιμοποιηθὲν δεῖγμα εἶναι ἀντιπροσωπευτικὸ τοῦ σεισμικοῦ καθεστῶτος ποὺ ἐπικρατεῖ στὶς περιοχὲς ποὺ εἶναι στὸ νότιο ἥμισυ τοῦ εὐρύτερου Ἑλ-

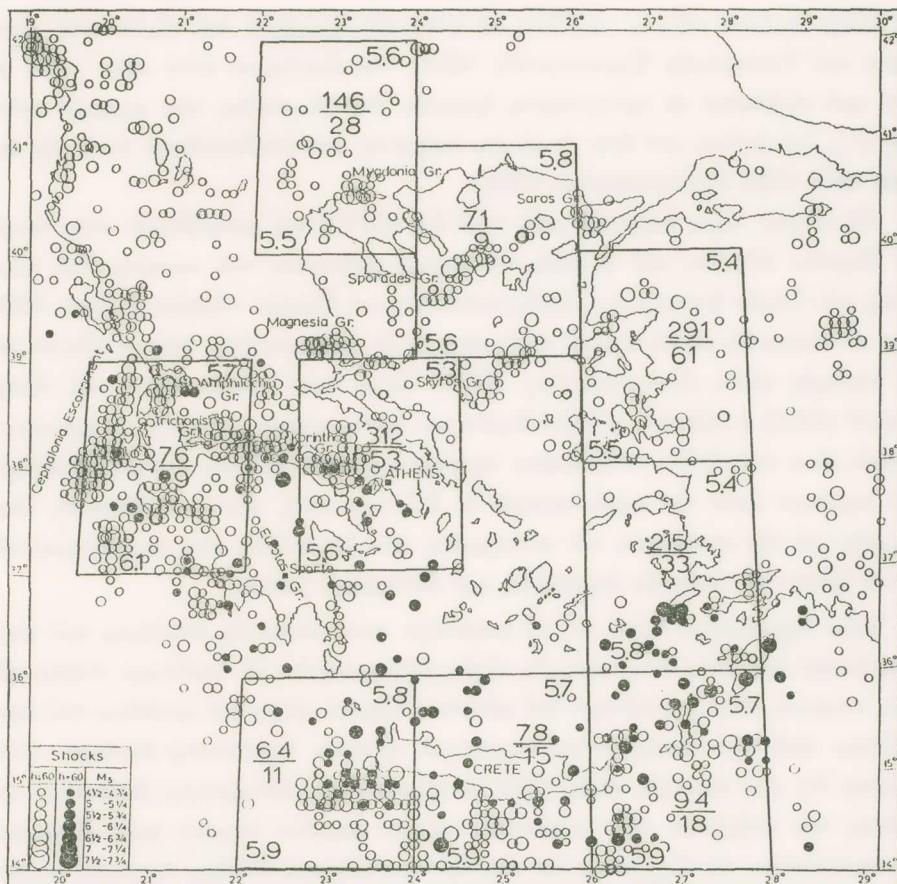

Fig. 1. 9 square source areas of 4-degrees marked on a seismic map of Greece with 4 numbers showing in a sort of fraction the return period range (the maximum over the average recurrence interval) of potentially destructive shocks ($M_s > 7$), as well as the annual maximum earthquake magnitude (left down corner) and the minimum rate of annual strain energy accumulation expressed as unit rate the equivalent annual maximum earthquake magnitude (right up corner).

ληγικού χώρου, τὸ σεισμικὸ δυναμικό, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τις διδόμενες παραμέτρους, ἐκπεφρασμένο μὲ τὸν μέσον καὶ μέγιστον χρόνον ἀναμονῆς σεισμῶν μεγέθους 7 καὶ ἐπάνω, ὡς καὶ μὲ τὸ ἴσοδύναμο ἐτήσιο μέγεθος σεισμοῦ, εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογο τῆς ἀποστάσεως των ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ τάφρο. "Ολῶς ἀντιθέτως, στὶς περιοχὲς ποὺ εἶναι στὸ βόρειο ἥμισυ τοῦ εὐρύτερου Ἑλληνικοῦ χώρου, τὸ σεισμικὸ δυναμικό, ὑπὸ τὴν ἵδια ἐκδοχή, φαίνεται νὰ εἶναι τελείως ἀσχετο πρὸς τὴν ἀπόστασή των ἀπὸ τὴν ζώνη ἐπαφῆς τῶν πλακῶν Εὐρασίας καὶ Ἀφρικῆς. Εἰδικώτερα στὴν περιοχὴ τῆς τάφρου τοῦ Βορείου Αἰγαίου, τὸ σεισμικὸ δυναμικό της ὑπὸλογίζεται νὰ εἶναι

της αυτής περίπου τάξεως μεγέθους μὲ αὐτὸ τῶν περιοχῶν ποὺ εὑρίσκονται κατὰ μῆκος τοῦ Τριτογενοῦς ίζηματογενοῦς τόξου. Τὰ ἔξαγόμενα αὐτὰ εἶναι ὅμοια μὲ αὐτὰ ποὺ εὑρέθησαν σὲ προηγούμενη ἐργασία, ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν σεισμῶν μεγέθους $4\frac{1}{2}$ καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ τὸ σύνολο ἐνέργειας ποὺ ἐλευθερώθηκε κατὰ τὴν περίοδο 1971-1983 (Galanopoulos, 1986).

Οἱ ὑψηλές τιμές θερμικῆς ροῆς (1,5-2,5 HFU) ποὺ μετρήθηκαν στὴν τάφρο τοῦ Βορείου Αἰγαίου, καὶ γενικῶς τὸ θερμικὸ καθεστώς ποὺ παρατηρεῖται κατὰ μῆκος τῶν ζωνῶν διατμήσεως Σερβομακεδονίας καὶ Βορείου Αἰγαίου (Stiros, 1990) εἶναι σὲ συμφωνία μὲ τὶς ὑψηλές τιμές σεισμικοῦ δυναμικοῦ ποὺ ὑπολογίσθηκαν γιὰ τὶς περιοχὲς αὐτές (Γαλανόπουλος, 1971). Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Hugo Benioff (1954) ἡ ἐνέργεια ποὺ ἐλευθερώνεται ὡς θερμότητα κατὰ τὴν μετασεισμικὴ περίοδο εἶναι τὸ $1/2$ ἕως τὸ $2/\pi$ λάσιο τῆς ἐνέργειας ποὺ ἐκλύεται ὑπὸ μορφὴ σεισμικῶν κυμάτων κατὰ τὸν κύριο σεισμό.⁹ Η ἐνέργεια αὐτὴ, κατὰ τὸν Benioff, εἶναι ἐπαρκής γιὰ τὴν συντήρηση τοῦ συστήματος τῶν ἡφαιστείων ποὺ συμπαρομαρτοῦν μὲ τὶς ζῶνες τῶν σεισμῶν ἐπιφανείας καὶ ἐνδιαμέσου βάθους.

"Αξιο σημειώσεως εἶναι ὅτι τὸ μικρότερο ποσὸ σεισμικῆς ἐνέργειας ποὺ συγκεντρώνεται κατ' ἔτος στὶς περιοχὲς αὐτές, ἐκπεφρασμένο σὲ ίσοδύναμο ἐτήσιο μέγεθος σεισμοῦ, εἶναι μεγαλύτερο τοῦ μέγιστου ἐτήσιου σεισμικοῦ μεγέθους ποὺ ὑπολογίζεται ἀπὸ τὴν συσσωρευτικὴ συχνότητα σεισμῶν Gutenberg-Richter. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι στὶς περιοχὲς αὐτές λόγω διευρύνσεως καὶ ἀσύμμετρης βαθύνσεως καὶ κλίσεως τῶν πυθμένων τῶν τεκτονικῶν τάφρων Βορείου Αἰγαίου πρὸς τὶς περιοχὲς προελεύσεως τῶν ίζημάτων, καὶ σὲ μικρότερη κλίμακα Βόλβης-Λαγκαδᾶ, μεγάλο μέρος τῆς δυναμικῆς ἐνέργειας διαγέεται κατὰ τὴν ἔκλυσή της μεταξὺ τῶν πετρωμάτων ὡς θερμότητα.

"Οπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν μηχανισμὸ γενέσεως τῶν σεισμῶν, στὶς περιοχὲς αὐτές τὸ ὑψηλὸ σεισμικὸ δυναμικό τους ὀφείλεται σὲ τάσεις ἐφελκυσμοῦ, κατὰ τὸ πλεῖστον μεσημβρινῆς διεύθυνσεως, ποὺ ἀναπτύσσονται κατὰ τὴν διεύρυνση τῶν τάφρων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ πλέον —τουλάχιστο στὴν τάφρο τοῦ Βορείου Αἰγαίου— στὴν πρὸς Δυσμάς προώθηση τῆς Τουρκικῆς ὑποπλάκας κατὰ μῆκος τῆς προεκτάσεως τοῦ γνωστοῦ διαμήκους ρήγματος μετασχηματισμοῦ τῆς Βόρειας Μικρᾶς Ασίας (Άνατολίας). Στὴν δυτικὴ προέκταση τοῦ ρήγματος αὐτοῦ καὶ σὲ διάφορες διακλαδώσεις τῆς φιλοξενοῦνται σημαντικὲς ἐστίες, οἵ δποιες στὰ ἔτη 1905, 1912, 1953, 1968 καὶ 1981-1983 ἔδωσαν ἐπτὰ σεισμοὺς μεγέθους 7 καὶ ἐπάνω. Σὲ ἀντίθεση πρὸς τὴν συγκριτικῶς συνεχῆ σεισμικότητα τῶν περιοχῶν τοῦ Νοτίου Αἰγαίου, η σεισμοκότης τῶν περιοχῶν τοῦ Βορείου Αἰγαίου φαίνεται νὰ εἴναι ἐγγενῶς ἄνισος καὶ στὸν χρόνο καὶ στὸν χῶρο.

SUMMARY

Independent evidence for different origin of the stress field in areas beyond reach of the underthrusting forefront of the African Plate.

Considering that the sedimentary cover in the North Aegean Trough (about 5 km thick) is about 3-times, or more, thicker than in most basins in Southern Aegean (less than 1.5 km thin), and the fault-bounded Neogene-blocks are tilting towards the origin of the Neogene-Quaternary sediments, we are allowed to believe that the post-Miocene stretching and strain accumulation are directly related to the fault tectonics and the thickness of the Plio-Quaternary sedimentary cover in the submarine and intermountain Neogene grabens.

The lack of any relation of the earthquake potential distribution in the greater area of Greece to the distance from the Hellenic Trench, the contact zone of the converging plates of Eurasia and Africa, indicates that the stretching of the lithosphere, at least in the North Aegean, can not be ascribed to the post-Miocene subduction of the African plate.

Deepening, tilting and spreading controlled by the fault tectonics and the sedimentary cover in the North Aegean Trough combined with westwards driving by the Turkish subplate may account for the high earthquake potential in the graben area, that may well be compared to that observed in areas of about the same size along the Hellenic Trench. The seismicity along the complex shear-zone of the Saros Graben area is discontinuous with strong tendency to occur in clusters. This probably attests to the newly developing north segmented boundary of the Aegean subplate. The earthquake hazard potential in the North Aegean area seems to be inherently patchy in time and space.

Acknowledgement

The author is much indebted to Miss Maria Ntaliana for the careful typing of the manuscript.

REF E R E N C E S

- B e n i o f f H u g o , Orogenesis and Deep Crustal Structure – Additional Evidence from Seismology. *Bull. Geol. Soc. America*, Vol. 65, pp. 385-400, 1954.
- Γ α λ α ν ο π ο ύ λ ο ν Γ. Α., Στοιχεῖα Σεισμολογίας καὶ Φυσικῆς τοῦ Ἐσωτερικοῦ τῆς Γῆς. 'Αθηναὶ 1971.
- G a l a n o p o u l o s G. A., Difference in the Transition Pattern from Brittle to Ductile Deformation in the Northern and Southern Half of the Greater Area of Greece. *Prakt. Acad. of Athens*, Vol. 61, 262-287, 1986.
- G a l a n o p o u l o s G. A., Earthquake Potential Trend Along the Island of Crete. *Prakt. Acad. of Athens*, Vol. 66, pp. 63-92, 1991.
- S t i r o s C. S., Heat Flow and the Thermal Structure of the Aegean Sea and the Southern Balkans. *Terrestrial Heat Flow and the Lithosphere Structure*, by V. Cermak (ed.). Springer Verlag, Berlin, in Press.

TABLE 1
LIST OF SHOCKS WITH MS 2 5 1/2 IN THE SALONIKA AREA
(40°N42° and 22°E24°). SAMPLE PERIOD 1958 - 1987

No	Date	Location N° E°	Depth km	Intensity Io	Magnitude Ms	Interevent Time in Days
1	1902. July 5	40 3/4 . 23 1/2.	11	IX	6 1/2	--
2	1903. Nov. 25	42 . 23 1/4	6	VIII	6 1/2	--
3	1904. April 4*	41 3/4 . 23	15	IX-X	7	--
4	1904. April 4	41 3/4 . 23 1/4	18	X	7 1/2	--
5	1904. April 4*	42 . 23 1/2	25	VII-VIII	5 1/2	--
6	1904. April 4*	42 . 23 1/2	30	VI	5 1/2	--
7	1904. April 19*	42 . 23	8	VII-VIII	6	--
8	1904. June 21*	42 . 23 1/2	30	VI	5 1/2	--
9	1904. Aug. 1*	42 . 23 1/4	45	VI	5 1/2	--
10	1905. Oct. 8*	41 3/4 . 23	19	VIII	6 1/2	--
11	1905. Oct. 23	41 1/2 . 24	65	VI	5 1/2	--
12	1905. Nov. 18	41 . 23	16	VII	5 1/2	--
13	1910. Febr. 23	41 3/4 . 23 1/2	12	VII-VIII	5 3/4	--
14	1911. March 11	42 . 23	50	V-VI	5 1/2	--
15	1931. March 7*	41.3 . 22.3	17	VIII	6	--
16	1931. March 8	41.3 . 22.5	4	X	6 3/4	--
17	1932. Sept. 26	40.5 . 23.9	6	IX-X	7	--
18	1932. Sept. 26*	40.5 . 23.8	8	VII-VIII	6	--
19	1932. Sept. 28*	40.5 . 23.8	9	VII-VIII	5 3/4	--
20	1932. Sept. 29*	40.9 . 23.3	13	VIII	6 1/4	--
21	1932. Nov. 1*	40.5 . 23.8	12	VII	5 3/4	--
22	1933. May 8*	40 1/2 . 23 3/4	20	VII	5 1/2	--
23	1933. May 11*	40 1/2 . 23 3/4	21	VIII	6 1/4	--
24	1935. Febr. 18*	40 1/2 . 23 3/4	8	VII	5 1/2	--
25	1936. April 8	41 . 23 1/2	16	VI	5 1/2	--
26	1940. Febr. 1	40 1/2 . 22 3/4	12	VII	5 1/2	--
27	1947. June 4	40 . 24	80	V	6	--
28	1955. July 9	40.9 . 22.1	6	VII-VIII	5 1/2	--
1	1958. July 17	40.7 . 23.3	9	VII	5 3/4	--
2	1960. July 13	40.5 . 23.3	3	VIII	5 3/4	727 727
3	1964. July 4	42.0 . 23.4	2	-	5 1/2	1452 1452
4	1966. Oct. 22	42.0 . 23.1	13	-	5 1/2	840 840
5	1970. April 16	40.7 . 23.4	20	VI-VII	6	1272 1272
6	1972. May 8	41.7 . 23.6	12	VI-VII	5 3/4	753 753
7	1972. Aug. 12	41.1 . 22.7	12	VII	5 1/2	96 96
8	1974. June 22	41.2 . 23.0	8	VI	5 1/2	679 679
9	1978. May 23	40.7 . 23.2	9	VII	6 1/2	1431 1431
10	1978. May 24*	40.7 . 23.3	8	-	5 3/4	1 --
11	1978. May 24*	40.7 . 23.3	19	-	5 1/2	0 --
12	1978. June 2*	40.8 . 23.2	19	VI	6	9 --
13	1978. June 19*	40.8 . 23.2	10	VI	6 1/4	17 --
14	1978. June 19*	40.7 . 23.2	8	-	5 3/4	0 --
15	1978. June 20	40.8 . 23.2	3	VIII-IX	6 1/2	1 28
16	1978. June 20*	40.7 . 23.2	11	-	5 1/2	0 --
17	1978. June 21*	40.8 . 23.1	1	-	5 3/4	1 --
18	1978. July 4*	40.7 . 23.1	18	VI-VII	6	13 --
19	1979. May 11	40.7 . 23.3	5	-	5 3/4	311 326
20	1979. Aug. 31*	40.7 . 23.4	11	V	5 1/2	112 --
21	1981. March 2	40.7 . 23.2	23	-	5 1/2	549 661
22	1981. Sept. 7	41.2 . 22.6	10	VI	5 1/2	189 189
23	1983. Aug. 26	40.5 . 23.9	3	V-VI	6	718 718
24	1984. Febr. 19	40.7 . 23.4	24	VI	6	177 177
25	1985. Sept. 28	41.6 . 22.3	4	VII	6 1/4	587 597
26	1985. Nov. 9	41.3 . 24.0	18	VII-VIII	6 1/2	42 42
27	1986. Febr. 18	40.8 . 22.1	20	-	6	101 101

Fore-and aftershocks denoted by* in the date were discarded
in the second sample as interdependent events

TABLE 1A
CUMULATIVE FREQUENCY OF EARTHQUAKES IN MAGNITUDE INCREMENTS
($\Delta m = 1/2$)

Frequency	Magnitude M_m		
	5 1/2	6	6 1/2
All data { N_1 N_{m-1}	16	8	3
	27	11	3
Data without inter- dependent events N_{m-2}	10	5	3
	18	8	3

Gutenberg-Richter's Earthquake Recurrence Model (1954):
 $\log(N_{m-1}) = 6.707 - 0.954 M_m , \sigma = \pm 0.050$,
 $\log(N_{m-2}) = 5.546 - 0.778 M_m , \sigma = \pm 0.021$

TABLE 1B
CUMULATIVE FREQUENCY OF EARTHQUAKE OCCURRENCES PER ACTUAL
REPEAT TIME EXPRESSED AS UNIT TIME THE AVERAGE
INTEROCCURRENCE TIME ($m_1 = 406$, $m_2 = 608$ Days)

Frequency	Repeat Times (t)			
	1	2	3	4
All data { N_1 N_{m-1}	16	6	1	3
	26	10	4	3
Data without inter- dependent events N_{m-2}	8	6	3	-
	17	9	3	-

Galanopoulos Earthquake Recurrence Model (1988):
 $\log(N_{m-1}) = 1.6765 - 0.3212t$, $\sigma = \pm 0.090$
 $\log(N_{m-2}) = 1.64 - 0.3765t$, $\sigma = \pm 0.058$

TABLE 1C
DISTRIBUTION OF PERCENTAGE OF EARTHQUAKE OCCURRENCES IN TERMS
OF ACTUAL INTEROCCURRENCE TIME (t)

Percentage	Repeat Times (t)				
	1	2	3	4	Total
Sample 1	62	23	4	11	100
Sample 2	47	35	18	-	100

TABLE 2
LIST OF EARTHQUAKES WITH $M_s \geq 5\frac{1}{2}$ IN THE SAROS GRABEN AREA
(39°N41° . 24°E26°). SAMPLE PERIOD 1954 - 1987

No	Date	Location N° E°	Depth km	Intensity Io	Magnitude M_s	Interevent Time in Days
1	1905. Nov. 8	40 1/4 , 24 1/2	14	X	7 1/2	-
2	1917. Aug. 20	40.3 , 25.4	40	V-VI	5 3/4	-
3	1918. Febr. 9	39.4 , 24.4	60	V	5 1/2	-
4	1947. April 12	39.9 , 25.2	60	VIII	5 1/2	-
5	1947. June 4	40.0 , 24.0	80	V	6	-
1	1954. Aug. 3	40.5 , 25.0	35	-	6	-
2	1955. June 2	40.3 , 25.7	10	VI	5 1/2	303
3	1958. Jan. 16	39.5 , 25.5	26	V	5 3/4	593
4	1962. Sept. 29	40.4 , 25.4	10	-	5 1/2	1717
5	1964. April 11	40.3 , 24.8	33	V	5 1/2	560
6	1965. March 13	39.1 , 24.0	24	VI	5 1/2	336
7	1965. Nov. 2	39.5 , 25.3	5	-	5 1/2	234
8	1965. Dec. 20	40.2 , 24.8	32	V-VI	5 3/4	48
9	1967. March 4	39.2 , 24.6	60	-	6 1/2	439
10	1968. Febr. 19	39.4 , 24.9	7	IX	7 1/2	352
11	1968. Febr. 20*	39.7 , 25.4	37	-	5 1/2	1
12	1968. Febr. 20*	39.6 , 25.4	8	-	5 1/2	0
13	1968. Febr. 20*	39.4 , 24.9	33	-	5 1/2	0
14	1968. Febr. 20*	39.3 , 24.9	33	-	5 3/4	0
15	1968. March 10*	39.1 , 24.2	0	-	5 3/4	19
16	1968. March 16*	39.4 , 24.9	43	-	5 1/2	6
17	1968. March 23*	39.8 , 25.5	33	-	5 3/4	7
18	1968. April 24*	39.3 , 24.9	20	-	6 1/4	32
19	1969. April 21*	39.4 , 25.1	1	-	5 1/2	363
20	1971. Nov. 27	39.7 , 25.7	24	-	5 1/2	950
21	1975. March 17*	40.5 , 26.0	2	-	5 1/2	1206
22	1975. March 17*	40.5 , 25.9	22	-	6	0
23	1975. March 17*	40.4 , 26.2	5	-	5 1/2	0
24	1975. March 17*	40.5 , 26.1	18	-	6 1/4	-
25	1975. March 27	40.4 , 26.2	15	VII-VIII	6 1/2	10
26	1975. March 27*	40.4 , 26.2	22	VI	5 1/2	0
27	1979. April 12	39.1 , 24.2	10	-	5 1/2	1477
28	1979. June 2	40.3 , 24.1	10	-	5 1/2	20
29	1980. Nov. 12	39.3 , 24.3	1	V	5 3/4	529
30	1981. May 23	39.1 , 24.4	10	-	5 1/2	192
31	1981. Oct. 24*	39.3 , 25.4	10	-	5 3/4	144
32	1981. Dec. 19	39.2 , 25.2	10	VIII	7 1/2	66
33	1981. Dec. 19*	39.3 , 25.4	3	-	5 1/2	0
34	1981. Dec. 19*	39.3 , 25.4	17	-	5 3/4	0
35	1981. Dec. 21*	39.1 , 25.3	25	-	5 3/4	2
36	1981. Dec. 21*	39.3 , 25.4	5	-	6	0
37	1982. Jan. 18	40.0 , 24.4	10	VI	7	28
38	1982. Jan. 18*	40.0 , 24.6	10	-	6 3/4	0
39	1982. Jan. 18*	39.7 , 24.1	12	-	5 1/2	0
40	1982. Jan. 19*	39.7 , 24.3	10	-	5 3/4	1
41	1982. Febr. 9	39.7 , 24.3	6	-	5 1/2	21
42	1982. Apr. 10*	39.7 , 24.6	2	-	6	60
43	1982. April 10	39.4 , 25.5	12	-	6	0
44	1982. July 8	39.1 , 25.1	4	-	5 3/4	99
45	1982. July 18*	39.2 , 25.3	0	-	5 1/2	10
46	1982. July 22*	39.0 , 25.1	11	-	5 1/2	4
47	1982. July 23	39.0 , 25.2	22	-	5 3/4	1
48	1983. Aug. 6	40.1 , 24.7	2	VI	7 1/4	379
49	1983. Aug. 8*	40.0 , 24.8	5	-	5 3/4	2
50	1983. Aug. 11*	40.1 , 24.8	9	-	5 1/2	3
51	1983. Oct. 10*	40.3 , 25.3	4	-	6 1/4	60
52	1983. Oct. 26*	40.0 , 24.8	17	-	6	16
53	1984. July 29	40.4 , 25.9	21	-	6	277
54	1984. July 29*	40.4 , 26.0	10	-	6	0
55	1984. July 29*	40.4 , 25.9	27	-	5 3/4	0
56	1984. Oct. 5	39.1 , 25.3	9	-	6	68
57	1985. June 13	39.0 , 25.9	29	-	5 3/4	251

TABLE 2A
CUMULATIVE FREQUENCY OF EARTHQUAKES IN MAGNITUDE INCREMENTS
($\Delta m = 1/2$)

Frequency	Magnitude M_m				
	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2
All data { N_1 N_{e-1}	38	12	3	2	2
	57	19	7	4	2
Data without inter- dependent events N_{e-2}	14	4	2	2	2
	24	10	6	4	2

Gutenberg-Richter's Earthquake Recurrence Model (1954) :
 $\log(N_{e-1}) = 5.3197 - 0.6774 M_m$, $\sigma = \pm 0.129$
 $\log(N_{e-2}) = 4.135 - 0.5112 M_m$, $\sigma = \pm 0.046$

TABLE 2B
CUMULATIVE FREQUENCY OF EARTHQUAKE OCCURRENCES PER ACTUAL REPEAT TIME EXPRESSED AS UNIT TIME THE AVERAGE INTEROCCURRENCE TIME ($m_1 = 218$, $m_2 = 517$ Days)

Frequency	Repeat Times (t)							
	1	2	3	4	5	6	7	8
All data { N_1 N_{e-1}	40	8	4	0	1	1	1	1
	56	16	8	4	4	3	2	1
Data without inter- dependent events N_{e-2}	17	2	3	1	-	-	-	-
	23	6	4	1	-	-	-	-

Galanopoulos' Earthquake Recurrence Model (1988) :
 $\log(N_{e-1}) = 1.6955 - 0.2146t$, $\sigma = \pm 0.156$
 $\log(N_{e-2}) = 1.751 - 0.4262t$, $\sigma = \pm 0.108$

TABLE 2C
DISTRIBUTION OF PERCENTAGE OF EARTHQUAKE OCCURRENCES IN TERMS OF ACTUAL INTEROCCURRENCE TIME (t)

Percentage	Repeat Times (t)								Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Sample 1	71	14	7	0	2	2	2	2	100
Sample 2	74	9	13	4	-	-	-	-	100

TABLE 3

LIST OF EARTHQUAKES WITH $M_s \geq 5.5$ IN EASTERN SPORADES AND ENVIRONS ($38^{\circ}N 40^{\circ}$ and $26^{\circ}E 28^{\circ}$). SAMPLE PERIOD 1958 - 1987

No	Date	Location N°	E°	Depth km	Intensity I _o	Magnitude M_s	Interevent Time in Days
1	1912, Sept. 13	40	, 26 3/4	15	-	6 3/4	-
2	1919, Nov. 18	39.3	, 26.7	10	VIII	6 3/4	-
3	1926, March 24	38.2	, 27.1	10	-	5 1/2	-
4	1928, March 31	38.2	, 27.8	10	IX	6 3/4	-
5	1928, July 15*	38.1	, 27.3	10	VII-VIII	5 3/4	-
6	1931, July 12	39.2	, 26.3	10	-	5 1/2	-
7	1937, May 23	38.7	, 27.8	10	VII-VIII	5 3/4	-
8	1939, Jan. 2	39.8	, 27.9	100	-	5 1/2	-
9	1941, Jan. 9	38.0	, 27.4	70	VI	5 1/2	-
10	1942, Oct. 28	39.1	, 27.8	50	VIII	6	-
11	1942, Oct. 28*	39.5	, 27.8	10	VII	5 1/2	-
12	1944, June 25	38.8	, 27.3	40	VIII	6 1/4	-
13	1944, Oct. 6	39.5	, 26.6	40	-	6 3/4	-
14	1944, Oct. 7*	39.2	, 26.6	10	-	5 1/2	-
15	1949, July 23	38.6	, 26.3	10	IX	6 3/4	-
16	1949, Nov. 23*	38.3	, 26.4	60	VII	5 1/2	-
17	1953, March 18	40.0	, 27.4	10	IX	7 1/4	-
18	1953, March 18*	40.0	, 27.6	30	V	5 1/2	-
19	1953, April 1*	40.0	, 27.4	20	V	5 1/2	-
20	1953, May 2	38.5	, 26.5	60	VII	5 1/2	-
1	1959, Nov. 19	38.9	, 26.5	10	VI	5 1/2	-
2	1961, Nov. 28	40.0	, 26.1	80	-	5 1/2	740
3	1963, April 28	39.3	, 27.8	30	-	5 1/2	516
4	1965, Oct. 18	38.8	, 27.8	36	-	5 1/2	914
5	1966, May 22*	38.7	, 27.9	23	-	5 1/2	216
6	1966, June 19	38.5	, 27.3	9	-	5 1/2	28
7	1967, Febr. 14	38.8	, 27.7	1	-	5 1/2	240
8	1969, April 6	38.5	, 26.4	16	VIII	6 1/4	782
9	1969, Aug. 14	39.5	, 27.9	21	-	5 1/2	130
10	1970, March 29	38.7	, 27.8	56	-	5 1/2	229
11	1971, Febr. 23	39.6	, 27.3	10	VI	6 1/4	329
12	1972, April 26	39.4	, 26.4	18	VI	5 3/4	427
13	1972, April 26*	39.4	, 26.3	25	VI	5 3/4	0
14	1972, May 9*	39.5	, 26.4	10	-	5 3/4	13
15	1972, Sept. 3	39.2	, 28.0	30	-	5 3/4	117
16	1974, Febr. 1	38.5	, 27.2	24	-	5 3/4	516
17	1976, Nov. 12	38.5	, 26.7	6	V-VII	5 3/4	1015
18	1976, Nov. 18	39.3	, 26.7	10	VIII	6 3/4	6
19	1977, Febr. 24	38.5	, 27.7	20	-	5 3/4	98
20	1977, Dec. 9*	38.3	, 27.7	27	VII	5 3/4	288
21	1977, Dec. 16	38.4	, 27.2	24	VI	6 1/4	7
22	1979, June 14	38.8	, 26.6	15	VI	6 1/2	545
23	1979, June 16*	38.7	, 26.6	11	-	6 1/4	2
24	1979, June 17*	38.7	, 26.6	6	-	5 3/4	1
25	1979, June 19*	38.6	, 26.6	21	-	5 3/4	2
26	1982, April 19	38.7	, 26.9	10	-	5 1/2	1035
27	1983, June 13	38.2	, 26.6	9	V	5 1/2	450
28	1984, March 29	39.6	, 27.9	12	-	5 3/4	260
29	1985, Dec. 1	39.3	, 27.7	10	-	5 1/2	612
30	1985, Dec. 18	39.2	, 26.2	17	VI	6	17
31	1987, Aug. 6	39.2	, 26.3	19	-	5 1/2	576

TABLE 3A
CUMULATIVE FREQUENCY OF EARTHQUAKES IN MAGNITUDE INCREMENTS
($\Delta m = 1/2$)

Frequency	Magnitude M_{les}		
	5 1/2	6	6 1/2
All data { N_1 N_{e-1}	24	5	2
	31	7	2
Data without inter- dependent events N_{e-2}	18	4	2
	24	6	2

Gutenberg-Richter's Earthquake Recurrence Model (1954) :
 $\log(N_{e-1}) = 8.019 - 1.19 M_{\text{les}}$, $\sigma = \pm 0.029$
 $\log(N_{e-2}) = 7.294 - 1.079 M_{\text{les}}$, $\sigma = \pm 0.036$

TABLE 3B
CUMULATIVE FREQUENCY OF EARTHQUAKE OCCURRENCES PER ACTUAL
REPEAT TIME EXPRESSED AS UNIT TIME THE AVERAGE
INTEROCCURRENCE TIME ($m_1 = 353$, $m_2 = 456$ Days)

Frequency	Repeat Times (t)			
	1	2	3	4
All data { N_1 N_{e-1}	19	6	5	-
	30	11	5	-
Data without inter- dependent events N_{e-2}	13	7	3	-
	23	10	3	-

Galanopoulos Earthquake Recurrence Model (1988) :
 $\log(N_{e-1}) = 1.85 - 0.389 t$, $\sigma = \pm 0.027$
 $\log(N_{e-2}) = 1.8313 - 0.4425t$, $\sigma = \pm 0.046$

TABLE 3C
DISTRIBUTION OF PERCENTAGE OF EARTHQUAKE OCCURRENCES IN TERMS
OF ACTUAL INTEROCCURRENCE TIME (t)

Percentage	Repeat Times (t)				
	1	2	3	4	Total
Sample 1	63	20	17	-	100
Sample 2	57	30	13	-	100